

**WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII
W II LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
W MALBORKU**

\

Opracowała: Anna Jaszowska

1. ZASADY REALIZACJI PROGRAMU

W programie uwzględniono:

- zakres podstawowy oraz zakres podstawowy z innowacją, Historia- archeologia i dziedzictwo historyczne Pomorza 'oparty na programie nauczania do historii dla szkół ponadgimnazjalnych. Marek Jekel. Poznać przeszłość. Wiek XX. Poziom Podstawowy, wyd. Nowa Era
- zakres rozszerzony oparty na programie autorskim, opracowanym na podstawie programu do nauczania historii dla zakresu rozszerzonego Roberta Śniegockiego -Zrozumieć przeszłość, którego treści zostały zapisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego, wyd. Nowa Era

1. CELE KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA

Cele kształcenia i wychowania – wymagania ogólne

➤ **Chronologia historyczna**

Uczeń porządkuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych.

➤ **Analiza i interpretacja historyczna**

Uczeń analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne; dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego; rozpoznaje rodzaje źródeł; ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; dostrzega różnorodność interpretacji historii i jej przyczyny.

➤ **Tworzenie narracji historycznej**

Uczeń tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym; dostrzega problem i buduje argumentację uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; dokonuje selekcji i hierarchizacji informacji z różnych źródeł.

Szczegółowe cele kształcenia i wychowania- wymagania szczegółowe

➤ **Przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości.**

- Określanie czasu i przestrzeni wydarzeń, procesów historycznych.
- Wskazywanie i ocenianie faktów, procesów, zjawisk i postaci.
- Wyjaśnianie i posługiwanie się pojęciami historycznymi.
- Znajomość podstawowych faktów i zjawisk z dziejów świata, Europy i Polski w XX w.
- Zdobycie umiejętności wykorzystywania wiadomości historycznych przy analizie wydarzeń współczesnych.

➤ **Zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości.**

- Dostrzeganie zmienności i dynamiki wydarzeń w dziejach oraz ciągłości procesów historycznych.
- Rozpoznawanie rodzajów źródeł.
- Ocenianie przydatności źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.
- Czerpanie informacji z różnych źródeł, selekcja informacji.
- Odróżnianie opinii od faktów.
- Posługiwanie się mapą do wyjaśniania zjawisk i procesów historycznych.

➤ **Kształtowanie u uczniów postaw odpowiedzialnego funkcjonowania we współczesnym świecie.**

- Pogłębianie postaw obywatelskich i patriotycznych.
- Utrwalanie postaw poszanowania tradycji i kultury własnego narodu.
- Kształtowanie postaw poszanowania dla innych kultur i tradycji.
- Utrwalanie szacunku dla dokonań poprzednich pokoleń.
- Podejmowanie inicjatyw oraz doskonalenie pracy zespołowej.

3. PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW- HISTORIA

Ogólne

Uczeń:

- porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej i historii Polski;
- dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń;
- dostrzega ciągłość procesów historycznych;
- analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne;
- dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;
- dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielość interpretacji historycznych
- tworzy narrację historyczną;
- buduje argumentację;
- dokonuje selekcji i hierarchizacji informacji z różnych źródeł;
- integruje informacje z różnych źródeł.

Szczegółowe

Świat po I wojnie światowej

Uczeń:

- opisuje skutki wojny, wyróżniając konsekwencje polityczne i gospodarcze, społeczne i kulturowe;
- wyjaśnia cele powołania i charakter Ligi Narodów;
- wyjaśnia politykę mocarstw wobec Niemiec po zakończeniu I wojny światowej.
- charakteryzuje okoliczności oraz następstwa dojścia do władzy Mussoliniego i Hitlera;
- porównuje faszyzm z nazizmem (organizacja państwa, ideologia, polityka wobec społeczeństwa);

charakteryzuje i ocenia politykę państw europejskich wobec Hitlera i wskazuje na jej przyczyny

II Rzeczpospolita

Uczeń:

- opisuje odrodzenie państwa polskiego oraz jego granice i sąsiadów;
- charakteryzuje i ocenia postanowienia traktatu wersalskiego wobec Polski;
- porównuje cele i skutki powstania wielkopolskiego i trzech powstań śląskich;
- wyjaśnia przyczyny i opisuje następstwa wojny polsko-bolszewickiej;
- charakteryzuje ustrój polityczny II Rzeczypospolitej na podstawie konstytucji marcowej 1921 r.;
- wskazuje czynniki utrudniające proces integracji odrodzonego państwa polskiego;
- wyjaśnia cele i skutki reformy Władysława Grabskiego;
- ocenia wkład Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w odbudowę państwa polskiego.
- opisuje okoliczności dojścia do władzy Stalina;
- opisuje zmiany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym ZSRR za rządów Stalina (uprzemysłowienie kraju, kolektywizacja rolnictwa oraz jej następstw – wielki głód i wielka czystka);
- porównuje totalitarne systemy hitlerowskich Niemiec i Związku Radzieckiego.
- wyjaśnia przyczyny i skutki przewrotu majowego;
- porównuje główne postanowienia konstytucji marcowej 1921 r. i konstytucji kwietniowej 1935 r.;
- wymienia charakterystyczne cechy rządów sanacji, wskazując różnice między demokracją parlamentarną a rządami autorytarnymi;
- charakteryzuje główne kierunki polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej.
- charakteryzuje strukturę społeczną, narodowościową i wyznaniową odrodzonego państwa polskiego, dostrzegając przyczyny konfliktów społecznych i narodowościowych;
- porównuje przejawy kryzysu gospodarczego na świecie i w Polsce;
- opisuje osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej, w tym: wyjaśnia cele i skutki reformy Władysława Grabskiego, budowę portu w Gdyni i utworzenie Centralnego Okręgu Przemysłowego;

charakteryzuje główne osiągnięcia kultury i nauki II Rzeczypospolitej

II wojna światowa

Uczeń:

- wyjaśnia polityczne, społeczne i gospodarcze przyczyny wybuchu II wojny światowej;
- charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej;

- ocenia konsekwencje zawarcia paktu Ribbentrop–Mołotow;
- sytuuje w czasie i przestrzeni etapy i fronty II wojny światowej, wskazując momenty przełomowe;
- przedstawia przyczyny i skutki Holokaustu oraz opisuje przykłady oporu ludności żydowskiej;
- przedstawia okoliczności powstania koalicji antyfaszystowskiej oraz porównuje postanowienia konferencji w Teheranie, Jałcie i Poczdamie;
- charakteryzuje bezpośrednie skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem przesunięć ludności w Europie Środkowej;

Polacy podczas II wojny światowej

Uczeń:

- porównuje cele i metody polityki niemieckiej i radzieckiej w okupowanej Polsce;
- opisuje strukturę polityczną i wojskową oraz działalność polskiego państwa podziemnego i ocenia historyczną rolę Armii Krajowej;
- wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego;
- analizuje zmiany terytorialne, straty ludnościowe, kulturowe i materialne Polski będące następstwem II wojny światowej.
- przedstawia okoliczności powstania oraz działalność rządu II Rzeczypospolitej na uchodźstwie;
- charakteryzuje udział Polaków w wysiłku militarnym aliantów oraz sytuuje w czasie i przestrzeni działania wojsk polskich na różnych frontach;
- ocenia politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej.

Polska i Świat po II wojnie światowej

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej oraz opisuje początki zimnej wojny;
- opisuje okoliczności i ocenia skutki powstania NRD i RFN;
- charakteryzuje sojusze polityczno-militarne NATO i Układu Warszawskiego sytuuje je na mapie;
- charakteryzuje państwa będące w strefie wpływów ZSRR, z uwzględnieniem wydarzeń na Węgrzech w 1956 r.
- wyjaśnia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów;
- charakteryzuje system represji stalinowskich w Polsce i ocenia jego skutki;
- charakteryzuje realia życia gospodarczego i społecznego PRL-u;

Polska i Świat w II połowie XX wieku

Uczeń:

- sytuuje w czasie i przestrzeni proces dekolonizacji oraz ocenia jego skutki, uwzględniając rolę ONZ
- charakteryzuje konflikty zimnej wojny, w tym wojny w Korei, Wietnamie i Afganistanie oraz kryzys kubański, uwzględniając rolę ONZ;
- wyjaśnia przyczyny i charakter konfliktu bliskowschodniego;
- charakteryzuje przemiany w Chinach po II wojnie światowej;
- opisuje przemiany polityczne i społeczno-gospodarcze w ZSRR w latach 1945–1991;
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r.
- porównuje przyczyny i skutki kryzysów 1956 r., 1968 r. i 1970 r. 1976 r.;
- ocenia polityczną i społeczną rolę Kościoła katolickiego w PRL;
- wyjaśnia znaczenie pontyfikatu Jana Pawła II dla przemian politycznych w Polsce

Upadek Komunizmu – Świat w Nowej Epoce

Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych 1980 r.;
- ocenia rolę „Solidarności” w przemianach politycznych i ustrojowych;
- przedstawia okoliczności wprowadzenia i następstwa stanu wojennego;
- opisuje najważniejsze postanowienia okrągłego stołu..
- charakteryzuje przemiany polityczne, społeczno-gospodarcze i kulturowe po 1989 r.;
- przedstawia okoliczności i ocenia znaczenie przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej.
- Ocenia wyzwania współczesnego świata.

Osiągnięcia te dotyczą także wcześniejszych epok od Starożytności do Epoki Napoleńskiej.

4. OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Poziom wymagań koniecznych (ocena dopuszczająca)

Uczeń:

- w niepełnym stopniu opanował wymagania określone w podstawie programowej;
- umieszcza najważniejsze wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- wskazuje związki przyczynowo-skutkowe;
- rozpoznaje rodzaj źródła historycznego oraz odpowiada na proste pytania do tekstu źródłowego;

Poziom wymagań podstawowych (ocena dostateczna)

Uczeń:

- w podstawowym stopniu opanował wymagania określone w podstawie programowej;
- dokonuje selekcji wydarzeń;
- wskazuje przyczynę i skutek omawianych wydarzeń;
- przedstawia główne cele i etapy rozwoju wydarzeń;
- charakteryzuje źródła historyczne, dokonuje analizy informacji w nich zawartych;
- samodzielnie przedstawia efekty swojej pracy.

Poziom wymagań rozszerzających (ocena dobra)

Uczeń:

- opanował wymagania określone w podstawie programowej;
- stosuje wiedzę i umiejętności historyczne;
- wyjaśnia i porównuje przyczyny i skutki omawianych wydarzeń;
- formułuje prostą ocenę wydarzeń i postaci;
- analizuje i porównuje informacje zawarte w źródłach historycznych.

Poziom wymagań dopełniających (ocena bardzo dobra)

Uczeń:

- potrafi posłużyć się wiedzą i umiejętnościami przy rozwiązywaniu zagadnień historycznych;
- samodzielnie interpretuje i analizuje dane zawarte w różnych źródłach historycznych;
- dokonuje oceny postaci, wydarzeń i procesów historycznych;
- dostrzega różne interpretacje wydarzeń i procesów historycznych.
- uzasadnia swoje zdanie.

Poziom wymagań wykraczających (ocena celująca)

Uczeń:

- ma wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową;
- rozwija zainteresowania;
- korzysta z różnorodnych źródeł informacji: literatura popularnonaukowa, naukowa;
- bierze udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach i odnosi sukcesy.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło **formy sprawdzania wiedzy**, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny sprawdzianu lub pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytac ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze.

Dysortografia, czyli trudności z poprawną pisownią pod względem ortograficznym, fonetycznym, interpunkcyjnym itd.

Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło głównie **formy sprawdzania** i oceniania wiedzy z danego zakresu. Ocenianiu podlegać będzie przede wszystkim merytoryczna strona sprawdzianu lub pracy pisemnej. W żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki.

Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się często również na problemy ze zrozumieniem treści Dysleksja nie daje możliwości obniżenia wymagań jakościowych – uczniowie w przyszłości będą zdawać maturę. Zatem trzeba zachować, co najmniej przeciętny, poziom wymagań.

Ogólne zasady postępowania z uczniem z dysleksją rozwojową

1. Ograniczać czytanie tekstów do istotnych fragmentów ze względu na omawianą tematykę, akceptować korzystanie z innych źródeł informacji, jako uzupełnienie samodzielnie przeczytanych tekstów.
2. Kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów (wolne tempo czytania, słabe rozumienie jednorazowo przeczytanego tekstu może uniemożliwić wykazanie się wiedzą z danego materiału).
3. Ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania zmniejszyć ilość zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużyć czas pracy ucznia (o ile jest to możliwe). Formy te należy stosować zamiennie – uczeń pozostawiony w klasie dłużej niż rówieśnicy, narażony na komentarze z ich strony sam zacznie rezygnować z dodatkowego czasu
4. Pisemne sprawdziany powinny ograniczać się do sprawdzanych wiadomości, wskazane jest, zatem stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania.
5. Wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych. Sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć krótszych partii materiału. Pytania kierowane do ucznia powinny być precyzyjne.
6. Unikać wyrywania do odpowiedzi. Jeśli to możliwe uprzedzić ucznia (na przerwie lub na początku lekcji), że będzie dzisiaj pytany. W ten sposób umożliwiamy uczniowi przypomnienie wiadomości, skoncentrowanie się, a także opanowanie napięcia emocjonalnego często blokującego wypowiedź.
7. Podczas oceny prac pisemnych nie uwzględniać poprawności ortograficznej.
8. W przypadku ucznia z dysgrafią wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na maszynie, komputerze, zwłaszcza prac obszernych (wypracowań, referatów). Nie należy również oceniać estetyki pisma, np. w zeszytach. Jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną.

SPOSOBY DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z HISTORII

- dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu
- starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów
- uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu
- błędów nie omawiać wobec całej klasy
- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów
- nie obniżać ocen za błędy ortograficzne i graficzne w sprawdzianach i pracach pisemnych
- dawać więcej czasu na prace pisemne, sprawdzać, czy uczeń skończył notatkę z lekcji
- przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytać ucznia ustnie
- pozwalać na wykonywanie prac pisemnych na komputerze
- nie wzywać ucznia do natychmiastowej odpowiedzi (można przygotować wcześniej ucznia informując go, że będzie pytany)
- pytać ustnie z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie, często oceniać prace domowe
- materiał sprawiający trudność dłużej utrwać, dzielić na mniejsze partie
- uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat
- w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobycie z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać
- podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie

- wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów, używać wielu pomocy dydaktycznych (zdjęcia, filmy, mapy, schematy)
- zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia
- informować ucznia na lekcji, o czy będzie traktować temat następnych zajęć (żeby mógł w domu przeczytać tekst z podręcznika i uczestniczyć w lekcji nie czując się gorszym)